

04. oktober 2019

EM 2019/7-2
Aqqalu C.Jerimiassen

Forslag til Finanslov for 2020.

(Naalakkersuisoq for Finanser)

Fra Atassut bestræber vi os altid efter at fremgang skal have et sundt økonomisk konsekvens. Det kan kun skabes med en befolkningen der utrætteligt står op hver morgen, og går på arbejde og ikke bare venter på hjælpen kommer til dem. Selvom vi alle ser frem til økonomisk fremgang her i landet, så er vi simpelthen alt for gode til at misunde vores medmennesker når de begynder at klare sig godt, og på samme tid kritiserer folk udefra og beskylder dem for at overtage vores jobs. Det er kun netop fordi vi ikke selv har formået at starte selv først. De som er gode til at kritisere forholdene, er også gode til at bruge disse argumenter til valgkampe. Det viser måske også kun at dem der råber højest, også plejer at klare sig bedst til valgene. Men det skal jeg ikke komme nærmere ind på.

Alligevel er der adskillige forhold der vækker ens tanker. Som for eksempel når vi nu alligevel er med i rigsfællesskabet, og har været det i mange år, vi skulle have haft mere gavn af mere samarbejde i rigsfællesskabet, men alligevel vælger at lade vores egen befolkning betale for det fra deres opsparing. Under EM2017 havde daværende regering med tre partier, desværre valgt at bare "tage" befolkningens eget opsparing på 475 mio. kr. uden at give dem fradragsmulighed. I seneste tid er disse penge dukket op ved at man overførte dem til KAIR, og vi kan forestille os at dem med mellemstor og høj indkomst ville blive meget sure over. For det er dem der betaler mest for at man lukkede for PFA Soraarnej og tog pengene.

Vores børn og folk med handicap har nu allerede fået talsmand, og i seneste tid har vi arbejdet for at der også skal være en ældretalsmand. Og hvor disse penge skal komme fra, vil vi fra Atassut sige klart, lad os tage 500.000 kr fra konto 27.01.07, lad dem blive brugt på at få etableret ældretalsmanden. Samme tid bør vi hæve beløbet på det vi bruger på ældre og børnetalsmanden med 500.000 kr.

Som sådan tilstanden er i Grønland, mener vi fra Atassut at vi skal kunne indrømme når vi har lavet fejl. Når vi kigger på vores sundhedsvæsen, så er det et ønske fra enhver i befolkningen at servicen skal være stabilt og ens i hele landet, selvom landet er så vidstrakt. Vi ved at vi ikke kan sænke vores forbrug af penge til sundhedsområdet, og vi kan hellere ikke benægte at behovet for flere penge er nødvendigt. Folk arbejder utrætteligt i vores sygehuse, vi har meget at takke dem for. Og samtidig er de også mennesker ligesom os der bliver trætte og ikke kan arbejde uendeligt. Vi har sat vore sundhedsvæsen under et kæmpe pres, og vi har ligefrem fra Atassut, været nødsaget til at komme med idéen om at give sundhedsområdet tilbage til staten. Man skal ikke være i tvivl om at vi vil fremover også igen vil komme med dét budskab.

Fra Atassut er vi glade for at man har afsat penge til konto 40, og vi er også tilfredse med de beløb som man har afsat til uddannelsesområdet. Alligevel når man ser på konto 40.94.18 kan man undre sig, over hvorfor vi kun afsat penge til Katuaq, når der også er andre kulturhuse i landet, som Taseralik i Sisimiut og Sermermiut i Ilulissat. Det samme gælder konto 40.94.16 for lokale tv og radio, der i forhold til 40.94.17 (KNR) er så meget mindre. Det vækker undren, når man tænker på hvor meget eller hvor lidt, vi hører og ser fra rundt i kysten. Er det mon hensigtsmæssigt fordelt?

Hensigten er at erhvervsfremgang skal løfte landets økonomi. Spørgsmålet er så hvordan vi som beslutningstagere, vil være med til at løfte antallet af selvstændige erhvervsdrivende her i landet. Man har vurderet at turismebranchen er nu gået i stå, det tror vi ikke på fra Atassut, i vi har gang på gang udmeldt at vi skal tjene mere på den enkelte turist. Som en tidligere Inatsisartut medlem fra Atassut engang har sagt, at pengene ikke selv vil komme væltende ind ad døren. Det kan ikke være mere sandt, for hvis vi skal tjene mere på de forskellige erhverv, må vi som folkevalgte og såvel som Naalakkersuisut blive bedre til at investere i erhverv. Bare ved at anlægge tre nye lufthavne vil der ikke komme fremgang i erhvervet, men det er det folk kommer til at lave der vil gøre forskel. Hvis vi er interesseret i erhvervsfremgang, må vi prioritere erhvervsfremmende tiltag. Fra Atassut vil vi således prioritere musik som erhverv og som profession, da det vil reklamere for vores land, i stedet for bare at holde musikken inde i landet.

Vi skal også prioritere Greenland Business og Visit Greenland for at fremme erhvervslivet. Dertil skal vi også kræve mere af dem, så de bliver bedre til at oplyse erhvervslivet om mulighederne. Vi skal dermed også sænke skatten for kickstarte og fremme erhvervslivet uden at det bliver for tungt.

Når vi kigger på serviceaftalen på søtrafikken, er det desværre ikke alle i landet der har gavn af det. Og vi skal ikke lægge skjul på vores skuffelse, da man forkastede vores forslag om et ekstra skib til passagere om sommeren, især for dem der bor i det nordligste Grønland. Service aftaler bør gælde for hele landet. Fra Atassut tror vi på at et godt infrastruktur og et bedre trafik vil forbedre erhvervsmulighederne.

Vi skal værne og passe godt på vores natur, både på land og i havet. Det er på høj tide at gøre noget ved spøgelsesgarn i havbunden. Det er især i Diskobugten den er gal med, når man har i mange år vidst i hvor stort omfang problemet er, og hvor beskidt havbunden er, er det slet slet ikke nok hvad man har gjort i dag, og i dag lever vi med konsekvenserne. Hvis det havde været i gamle dage, så havde Havets Moder allerede begyndt at rane os, og tilbageholdt fangsten. Eller så er det allerede begyndt. Man fiskede meget lige foran Ilulissat da jeg var barn, men det er kun historie nu. Nu fisker man længere mod nord, eller ved Torsukattak.

Problemet med affald og skrald i naturen er ikke kun hos de offentlige, det ligger hos befolkningen! Borgeren negliger sit ansvar alt for meget i dag, man smider sit affald ud i naturen alt for meget. Hvor er den grønlander der er så stolt over at passe på naturen? Sæler som er efterladt på stranden, fisk der begynder at rådne og affald på pontonerne osv. Vi har en stor opgave foran os, også ift. finansloven, da vi bliver nødt til at bruge flere ressourcer på at fortælle folk og føre oplysningskampagner, mod at smide affald og fangst i byen og i naturen. Lad os ikke fokusere på at sætte afgift på plastikposer, for vi får brug for dem i lang tid endnu. Lad os hellere fokusere på hvordan vi kan få folk til at tænke sig ekstra godt om, før de smider affald ud i naturen.

Fiskeri vil i mange år frem stadigvæk være det bærende erhverv, og der bliver altid talt om at øge værdien på fisk. Er det mon blevet sådan nu? Eller ikke endnu? Landets største virksomhed, som også ejes af landet. Er det mon meget svært for virksomheden at øge priserne ved forskellige handelsmetoder eller forarbejdningsmetoder. Kan det mon tænkes at man i stedet for at øge kvoterne gang på gang, heller begyndte arbejde for at øge priserne? Så ville fiskeren også kunne tjene mere, uden at skulle fiske i så store mængder. For vi har jo i lang tid talt om at øge værdien på fisken. Når vi skal handle med landets levende ressourcer skal vi tænke langsigtet, og derfor er det meget hensigtsmæssigt at skulle få alle vores fiskeprodukter til at få sig et MSC mærkat. Vi kan også fremme erhvervet ved at sænke skatten.

Fra Atassut mener vi at beskatningen på alle områder bør tilpasses. For det skal jo ikke være således at vi hver gang har lidt mere indtægt at vi så skal beskattes yderligere, medens dem der har lavest indtægt skal forblive ved med at forvente at få skattepenge tilbage, som de effektive og hårdtarbejdende borgere skal betale for. Der er noget som ikke stemmer her.

Fra Atassut vil vi altid arbejde for at selskabsskatten sænkes for hvert år, så meget som vores økonomi kan bære. Hvis hjulene skal dreje rundt effektivt kan vi ikke blive ved med at sætte kæp i hjulet. For vi har brug mange flere selvstændige virksomheder.

Med disse ord frembringer vi vores meninger her til andenbehandling på finanslovsforslag 2020, og vi håber at vi kan samarbejde og søge kompromis. Og vi ønsker finansudvalget godt samarbejde inden tredje behandling.